СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 284. | Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 6. грудня, 1923. | VOL. XXXI. | No. 284. | Jersey City, N. J., Thursday, December 6, 1923. | THREE CENTS

ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНҐРЕСУ ЗІЙШОВ НІ НАЩО

ВАШІНҐТОН, 4. грудня. — Другий день нарад 68. конґресу зійшов знова ні нащо, бо палата послів знова голосувала бездоспішно над вибором предсідателя.

Голосованнє виказало, що кожда партія держиться твердо свого кандидата: так звана стара ґвардія республиканської більшости голосувала на Джилета, але не могла його вибрати, бо демократи мали стількиж само голосів, що вони, і віддавали їх ґреміяльно на свого кандидата Ґарета. Так званий поступовий бльок республиканської партії голосував на Купера, розбиваючи в той спосіб республиканські голоси, потрібні для вибору республиканського предсідника.

По чотирох бездоспішних голосованнях засідання палати відложено на другий день. Сенат засідання не відбував.

УГОДА МЕЖИ ДВОМА ВІДЛОМКАМИ РЕПУБЛИКАНЦІВ

ВАШІНҐТОН, 4. грудня. — Нині вечером відбулася в канцелярії конґресмена Никласа Лонґверта, провідника републиканців в палаті послів, нарада межи ним та представниками проґресивного (поступового) бльоку конґресу, котрі своєю обструкційною тактикою через два дні не допускали до вибору предсідателя палати послів. Поступовців заступали конґресмени Нелсон, Ля Ґвардія та Вудраф.

По кількогодинних нарадах заключено умову, на основі котрої поступові конґресмени мають голосувати на кандидата републиканської „старої ґвардії", а за те вони мають мати право опісля предложити свої проекти зміни правил поступовання при нарадах палати послів. Правила нарад, які обовязували підчас 67. конґресу, мають обовязувати ще через 30 днів тревання сього конґресу, а опісля кождий конґресмен буде мав право предложити свої поправки до реґуляміну, над сими поправками переведеться дебата та голосованнє. Провідник більшости не обіцяв поступовцям ніякої зміни правил.

З огляду на сю згоду сподіються, що палата послів вибере завтра свого предсідателя та що президент Кулидж буде вже могти після завтра виголосити свою промову до обох палат конґресу.

ПРИГОТОВАННЯ ДО ПРЕЗИДІЯЛЬНИХ ВИБОРІВ

ПІЕР, Савт Дакота, 4. грудня. — Стейтова конвенція републиканської партії, що мала рішити, котрий з републиканських кандидатів мавби бути при вступних виборах першим кандидатом партії, рішила переважаючою скількостю голосів за Кулиджом. Другим кандидатом був сенатор Гайрем Джансон, але він дістав два рази менче голосів.

ВЕЛИКИЙ БУТЛЕҐЕРСЬКИЙ ПРОЦЕС

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — Лава присяжних суддів в федеральнім суді признала нині винуватими нарушення проґибіції Емануеля Кеслера, відомого під прізвищем „бутлеґерського короля", та його шістьох товаришів. З огляду на те, що „королеви" закинено заговір на обману уряду, йому грозить вязниця до 6 літ. Вирок буде видано завтра.

БУДУТЬ ВЖИВАТИ МАЯКІВ ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ ПАЧКАРІВ ГОРІВКИ

КЕЙП МЕЙ, Ню Джерзі, 4. грудня. — Американський проґибіційний уряд уставив на одному маяку (морській ліхтарні), що лежить 20 миль звідси, гармати для давання сиґналів про наближаючийся корабель. В той спосіб думає уряд скріпити свою боротьбу проти пачкарів трунків морем.

ВІДВАЖНИЙ ПРОЄКТ ВОЗДУШНОЇ ПОЧТИ

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — Славний дослідник підбігунових країв Вільяльмар Стефансон, прочитавши оповіщення, що американська фльота взялася орґанізувати подорож до північного бігуна на бальоні, заявив, що американська фльота своєю подорожею покаже можливість воження літаком почтових посилок почерез північний бігун.

КУЛИДЖ ХОЧЕ СКОРОГО ПОТВЕРДЖЕННЯ МЕКСИКАНСЬКИХ ДОГОВОРІВ

ВАШІНҐТОН, 4. грудня. — Президент Кулидж предложить сенатови в як найкоротшім часі два договори, заключені з мексиканським урядом, та буде добиватися як найскоршого їх потвердження.

НОВЕ, УДОСКОНАЛЕННЄ БЕЗДРОТНОГО ТЕЛЕФОНУ

ВАШІНҐТОН, 4. грудня. — Кількох винаходчиків виступило зі заявою, що вони придумали спосіб, при помочи котрого можна утревалювати голос, пересланий при помочи бездротного телефону (радія). Винахід опирається на відкриттю, яке 16 літ тому назад зробив данський фізик Вальдемар Павльзен. Він відкрив, що сталевий дріт можна маґнетизувати ріжно в ріжних місцях при помочи голосу, зовсім так як пластинку фоноґрафу зарублюється голосом. Коли дріт пропустити з машини, на ньому можнаби „записати" голоси, що маґнетизують його відповідно до своєї сили та якости.

Першу спробу зі сим винаходом мають зробити з промовою президента Кулиджа, яку він виголосить сими днями з приводу отворення нової сесії американського конґресу.

КОЛИШНІЙ СЕНАТОР СТЕЙТУ ПОГИБ ВІД ГАЗУ

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — В домі на Лонґ Біч коло Ню Йорку погиб від газу бувший стейтовий сенатор Джеймс Томсон. Причиною випадку було те, що стоячий на кухні горнцк з кавою почав збігати та погасив горілку під ним полумінь. Виходячий газ вбив Томсона та мало не довів до смерти його слугу.

ПОЛЕКШІ ДЛЯ ІМІҐРАНТІВ З РОСІЇ.

ВАШІНҐТОН, 3. грудня. — Департамент праці дозволив допустити суди 370 Росіянів мимо переповненої квоти для Росії та почислити на січневу квоту.

ОПЕРАЦІЯ НА МОРЮ.

Пасажирі корабля Миневаски, що приїхав в понеділок до нюйорського порту з Европи, оповідають, що їх корабель задержувався на морю для відбуття лікарського консиліюма (наради). На Миневасці саме найшлася дитина, яка через морську недугу заслабла так сильно, що корабельний лікар думав, що треба буде зробити її операцію, аби вратувати її життя. Не хотячи брати на себе самого відвічальности за сей крок, він казав вислати бездротну телеґраму до лікаря корабля Балтика, що находився тоді яких 20 миль від нього, просячи його відбути з ним лікарську нараду над дитиною. Лікар корабля Балтика згодився, і корабель завернув з дороги назад та підїхав до Миневаски так, що лікар міг тоді перебратися в лодці до Балтика. Море бушувало сильно, і треба було справді відважних моряків пускатися на таку воду. Найшлося шістьох моряків, що відважилися повезти лікаря.

По двох годинах лікар Балтика вернув до свого корабля, витаний оваційно його пасажирами. Дитина була вратована.

ДОРІБОК МІНІСТРА КУХАРСЬКОГО.

„Курер Львовскі" подає, що польський міністер скарбу Кухарський купив 3 тисячі морґів ліса у Східній Галичині, а перед кількома днями одержав кількаміліярдову позичку в почтовій касі касі ощадности на розбудову фабрики дротів і цвяхів на Заблоцю в Подґужу, яких то гроший згідно з донесеннем краківського „Напршод-у" ужив на купно 3 тисяч морґів ліса.

ПІЛСУДСЬКИЙ ПІД ДОГЛЯДОМ.

„Дзеннік Людови" довідується, що ґенеральн штаб димісіонував шефа II відділу майора Печонку, майора Крука і поручника Блонського за тайне слідованнє за марш. Пілсудським. Наказ мав видати майор Печонка. Про кождий крок Пілсудського мало подаватись рапорт до II. відділу. Особливо звертали увагу, хто відвідує Пілсудського. На шпіонуваннє першого маршала Польщі були відкриті необмежені фонди.

ПОЖЕЖА РАФІНЕРІЇ В МИКИТИНЦЯХ.

Дня 18. м. м. вибухла пожежа в рафінерії Ґріфля в Микитинцях. Огонь вибух у збірниках ґазоліни. Прибула огнева сторожа, зі Станіславова і війско. Пожежу зльокалізовано, пісковими насипами.

ПЛОДОВИТА КОРОВА.

В люблянській ґазеті „Словенец" читаємо: Господареви Антонови Урбасови з Плинімя корова привела на світ тройнята: два бички і одну теличку. Корова і телята здорові.

АНАЛЬФАБЕТИЗМ В ІТАЛІЇ.

Урядова італійська ґазета подає подробиці про анальфабетизм в Італії. І так повних анальфабетів числить Калябрія 70 процентів, Базаліката 65, Пулїє 59, Молісе 59, Абруци 58, Сицилія 58, Сардинія 58, Кампанія 51, Умбрія 49, Тоскана 37, Медіолян 35, Ляціо 33, Венеція 25, Лібурія 17, Льомбардія 13, Піємонте 11 процентів. Про нові, прилучені по світовій війні, провінції статистика не говорить. А шкода, бо виявилося би, що ці краї богато перевисшають щодо культури давню Італію. Між словінським населенням було би тепер 5—6 відсотків неписьменних, і то в найбільше віддалених гірських оселях.

НА РИЖСЬКІЙ „ГРАНИЦІ".

Переґруповання совєтських війск на „польсько-совєтській границі" тривають горячково дальше.

„Русс-пресс" доносить з Москви, що великі відділи червоної кавалерії сконцентровано в районах Моґилева, Гомеля і Бхамача. Вишкіл нових; чотирох річників відбувається в скорому ході.

В часі загального страйку в Польщі далось завважити на границі сильне порушеннє серед червоних стеж, якими скріплено весь кордон.

ВКРАЛИ КОРОВУ АВТОМОБІЛЕМ.

До села Великі Слупє (Познанщина) заїхали в ночи злодії самоходом, забрали зі стайні корову й повезли автомобілем. На полі зарізали корову і перевезли опісля до Позняня. Ці самі злодії вкрали в селі Єхачево біля Оборніків пять свинь. Господар, як почув мотор автомобіля, збудився, встав. Та злодії відїхали в нічній пітьмі у сторону Познаня. Поліція перевела докладне слідство і таки вдалося їй викрити злодіїв у однім підозрілім домі в Познані. У величезнім кітлі варилася вкраджена корова. Ціла злодійська банда сиділа довкола стола, ждала бенкету.

КОЛЯДИ

ЩЕДРІВКИ

на

РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕННЄ

з додатком

Пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних.

ЦІНА 25 ЦНТ.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

"SVOBODA"

83 Grand Street,

Jersey City, N. J.

ЖИДІВСЬКИЙ ПОГРОМ В МОСКВІ.

З Москви доносять, що 7. м. м. дійшло на улицях Москви до величезних проти-жидівських демонстрацій. Велику скількість жидівських мешкань і склепів товпа ограбила. Вбито кількадесять Жидів, а кількасот ранено. Поліцію, яка хотіла ратувати нещасливих, розоружено.

„КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ"

З Харкова повідомляють, що на останньому зїзді комуністичної робітничої партії Польщі, в якій взяли участь представники III. Інтернаціоналу, рішено переорґанізувати „Комуністичну партію Східної Галичини" на „Комуністичну партію Західної України". Терен діяльности партії обіймати ме всі українські землі, які опинилися в межах Польщі, а саме Східну Галичину, Волинь, Холмщину, Полісся і Підляше. Та партія не буде надалі завислма від варшавського комуністичного центра, але буде творити свій окремий центр.

ЗОЛОТІ ГРОШІ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

З нагоди святкування 5. літньої річниці істнування чеської державности, рішив чеськословацький уряд випустити пропамятні золоті гроші. Державна каса в Празі одержала вже замовленнє на кілька тисяч дукатів золотих з датою 1923 р. Більшість замовлень одержано з Франції, Англії й Америки. Число випущених дукатів буде обмежене.

В ПОЛОВИНІ ПАДОЛИСТА ЦВИЛИ РОЖІ У ЛЬВОВІ

Незвичайно погідна і тепла осінь продовжала життя ростинности. Богато дерев не втратило ще зелені. Ба в однім огороді в дільниці IV.7 у Львові розцвілася рожа до половини, а біля неї пуплїщок, що ледви вихилився з зелені.

ГОЛОДІВКА ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ У САМБОРІ.

Із Сабора пишуть: Дня 8. падолиста с. р. почалася в тутешній тюрмі голодівка 16-ти політичних вязнів яко протест проти невідповідного поведення супроти них тюремної влачи. Арештованих розділено поміж звичайних злочинців і відібрано їм ще й інші права, які прислугують політичним вязням. Голодівка триває вже шестий день. Директор вязниці хоче голодівку зломити тим, що спровадив до вязничних будинків війско і скорострїли.

НОВА ПАРТІЯ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

З Ужгороду доносять, що на Підкарпатській Україні засновується нова, політична партія, під проводом адвоката дра. Долинського.

КАТАСТРОФА В КОПАЛЬНІ СОЛИ В БОХНІ.

В копальні соли в Бохні завалилася сільна стіна, та засипала 3 гірників; тільки 2 з них уратовано.

ШАХІСТ ДЛЬОХІН В ПАРИЖІ

Славний московський шахіст Альохін ґрав в одній каварни рівночасно 64 партії шахів, в яких 44 виграв, 7 покінчилось „нерішено", а з програною.

СОЦІЯЛІСТИЧНІ ПОСЛИ В НІМЕЦЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ЗГОДИЛИСЬ НА ДИКТАТУРУ ПРАВИТЕЛЬСТВА

БЕРЛІН, 4. грудня. — Соціялістичні посли німецького парляменту рішили на довшій окремій нараді не виступати в парляменті проти диктатури правительства для переведення потрібних і наглих фінансових, економічних і суспільних зарядженъ.

За сим голосувало 75 соціялістичних послів, а проти 55.

ПРОМОВА НІМЕЦЬКОГО КАНЦЛЄРА Д-РА МАРКСА В ПАРЛЯМЕНТІ

БЕРЛІН, 4. грудня. — Нині появився перед німецьким парляментом новий канцлер др. Вільгельм Маркс. Він відчитав свою промову за 20 мінут.

У своїй промові він сказав, що він не є ані проти правиці ані проти лівиці, але проти всіх, хто хотів би ограбити німецький нарід з решти, яка йому ще оставилась, то є єдности нації.

В ділянці фінансів, казав канцлер, правительство має розвязати питаннє, якого не було ще в історії світа. Для Німеччини, продовжав він, прийшла година, коли вона стоїть перед пропастю і тому тепер Німці мусять принести найбільші жертви для вітчини, бо фінансове питаннє для Німеччини се питаннє: бути або не бути.

Далі др. Маркс заявив, що покищо правительство не може відкликати воєнного стану в краю, бо сьому станови завдячує мир, який тепер панує в цілій Німеччині.

Вкінці він завважив, що німецьке правительство буде присвячувати пильну увагу окупованим аліянтами країнам і буде твердо настоювати, разом з усіми федеральними стейтами, аби удержати цілість німецької держави.

У своїй промові він теж висловив подяку свому попередникови д-рови Штреземанови за його веденнє державних діл і зазначив, що й тепер він яко міністер закордонних справ буде продовжати свою дотеперішню політику.

РОСІЯ ХОЧЕ ВИЯВИТИ, ЩО РОМАНОВИ З АЛІЯНТАМИ ПРИГОТОВЛЯЛИ СВІТОВУ ВІЙНУ

МОСКВА, 4. грудня. — Російське совєтське правительство видало наказ всім особам, установам та урядовим департаментам, щоби віддали йому всі документи, спомини й інші рукописі, які відносяться до династії Романових з часу володіння останніх двох царів.

В тутешніх совєтських кругах запевняють, що деякі дуже важні документи Романових, які доказують, що вони брали чинну участь у приготованню світової війни, вислано тайком до приклонників Романових заграницею, щоби їх укрити.

ФРАНЦІЯ ТАКИ ДЕРЖИТЬСЯ СВОГО ПЛЯНУ ПРО АЛІЯНТСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

ПАРИЖ, 4. грудня. — Французьке правительство годиться на деякі зміни у свому пляні для скликання аліянтської комісії знавців, яка мала би розслідити спроможність Німеччини платити аліянтам славетні „воєнні відшкодовання".

Премієр Пуанкаре вірить, що Америка заінтересується його конференцією і вишле туди бодай свого не офіціяльного представника, щоби приглянутися тій конференції і переслав звіт до Вашингтону.

ФРАНЦУЗИ ВЖЕ „ОБЛЕКШУЮТЬ" ОКУПАЦІЮ РУРЩИНИ

ПАРИЖ, 4. грудня. — Комендант французького окупаційного війска в Рурщині ґенерал Деґут подав до відома, що в найблизших днях окупаційне війско в Рурщині буде усунене остільки, щоб цивільне населеннє як найменьше з ним стрічалось.

Також окупаційна влада хоче звільнити рурських робітників, яких увязнила вчасі строгих розпорядків з початком окупації.

ЩЕ ОДНО ДИВО З НІМЕЦЬКОЮ МАРКОЮ

ПАРИЖ, 4. грудня. — ВРенщині і Рурщині в останніх днях появилось нове диво. Се несподівано підскочила там у вартости німецька паперова марка.

Тоді коли в Німеччині продавано триліони німецьких паперових марок за британський стерлинґ ($4.50), в сих окупованих німецьких країнах продавано їх лише по 40 а навіть по 20 біліонів (міліярдів) за один стерлинґ.

СЕРБИ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗВОРОТУ ТЕРИТОРІЇ, ЯКУ ЗАХОПИЛА РУМУНІЯ

БУК-АРЕШТ, столиця Румунії, 4. грудня. — В тутешних політичних кругах викликав занепокоєннє виступ сербської ґазети „Трибуна", яка виходить в Білгороді, столиці Югославії і є органом югославянського премієра Пашіча, проти Румунії.

„Трибуна" помістила статтю, в якій домагається додаткової території аж по ріку Черну, яку захопила Румунія. Ґазета завважує, що мирова конференція не полагодила справедливо і границь і тому тепер Румунія мусить Югославії віддати належну їй територію.

ПРОТИ-ПОЛЬСЬКА ПРОПАГАНДА В АМЕРИЦІ

КОВНО, столиця (тимчасова) Литви, 15. падолиста. — Литовська преса доносить, що до Америки виїде в найблизшому часі делеґація представників національних меньшостий у Польщі, а саме, Українців, Литовців, Білорусинів і Німців, котрі свого часу внесли протест до Ліґи Народів проти переслідування їх в Польщі. Ціллю подорожі делеґації є проти-польська пропаганда в Злучених Державах.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВИМОВНІ РАХУНКИ.

Урядова перепись випадків від автів за послідний рік показує, що число випадків на просторі, обнятім сею переписею, виносить понад 11,000 на рік. Значить, тільки людий втратило своє життя через автомобілеві нещастя.

Замітний теж другий факт. В порівнанню з попередними роками число випадків в порівнанню до населення не зменчається, але зростає. На кождих 100,000 душ населення припадає тепер о єдну осьму частину більше випадків, як припадало рік тому назад.

За довго се забрало би розглядати причини сих фактів. Місто сього треба піднести одну сторону сього явища: асекурацію, обезпечення. Відомо відай кождому, що властителі автів обезпечуються не лишень на случай випадку для свого життя, але й проти правних зобовязань супроти людий, пошкодованих ними підчас їзди. Та в автомобілевих випадках гинуть не лишень їдучі автами люди, але й пішоходці. Чи не вартаби запитатися пішоходців, чи обезпечилися вони на случай якого випадку?

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС. ТЕПЕР ПРИЙМАЄСЬ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

ЗДОРОВИЙ ТОВАРИШУ, КОЛИ ВИ ПРИСТУПИТЕ ДО СОЮЗА?

Немовби для ілюстрації нашої статті під наголовком: ДОБРО ДЛЯ КОЖДОГО ЧЕРЕЗ ДОБРО ДЛЯ ВСІХ, присилає в канцелярію Українського Народного Союза уряд одного відділу прозьбу о допомогу, предложену йому одною женщиною, яка вступила до Союза при кінці жовтня 1921. року, а котра ще в вересни 1920. року лічилася в лікаря на сухоти.

З допису урядників відділу до сеї прозьби видно, що уряник відділу добре розуміють інтерес Українського Народного Союза, себто всіх членів Українського Народного Союза, бо вони самі признають слабу основу прозьби.

Вони все таки сподіються, що просячій все таки вдасться дістати якусь допомогу. Відомо, уряд відділу поводиться людяними мотивами. Місцеві урядники просять дати допомогу тому, бо, маючи чутке серце, вони хотілиб помогти нещасній.

Український Народний Союз, однак, не може так дивитися. Для нього один член такий самий добрий як другий. Він не може давати запомоги тим, що приступили до Союза аж тоді, як похорили, а приступаючи заявляли, що вони здорові, хоча були вже хорі. Він не може попирати таких членів, бо в сей спосіб він кривдивби тих, які приступали до Українського Народного Союза на час, коли вони були здорові, які писали правду, заявляючи себе здоровими.

Най подібні випадки будуть осторогою для всіх тих, що будучи при добрім здоровлю, не хочуть і чути слів осторогі чесних організаторів Українського Народного Союза та задумують приступити до сильної організації аж тоді, коли їх здоровля підоране.

Члени та урядники місцевих відділів Українського Народного Союза мусять твердо вщіплювати на кождім кроці се розуміння запомогової організації, бо від придержування сього правила урядом залежить добро всіх членів організації.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

НОВІ АРЕШТОВАННЯ У ЛЬВОВІ

Напад поліції на наукові виклади Українського Технічного Товариства. — Арештовання прелегента і 10 слухачів. — Не вільно уладжувати наукових викладів.

Львів, 10. падолиста, 1923.

Львівська, польська поліція в ревному пошукуванню за тайними українськими високими школами у Львові впала вчера на науковий виклад „Про хемію", який уладжувало виключно для своїх членів Українське Технічне Товариство. Арештовано прелегента інж. Голіцинського, 1 учасницю і 9 учасників. У арештованих переведено особисту ревізію і з браку іншого обтяжуючого матеріялу сконфісковано всім олівці. Поліція сконфіскувала також всі научні хемічні прилади, які служили до пояснення викладу. Всіх арештованих поміщено в польських арештах при ул. Яховича. Дожили ми часів, в яких наука стає злочином, розуміється, в таких „державах" як Польща.

ЧЕСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ВЗИВАЄ НАС ЗЛОЖИТИ НАРОДНІЙ ПОДАТОК, ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ!! Податок належить слати до Обєднання, 1417 ... St. PHILADELPHIA, PA.

ЛЯХИ АРЕШТУВАЛИ ХРЕСТ В ГАЛИЧИНІ.

Із Щирця коло Львова пишуть до львівського українського щоденника „Наш Прапор":

Зі Щирця. Хрест арештовано. Вчасі українських боїв 1919 року полягло на горбах коло Щирця богато наших молодців, а між ними й деякі уроженці сусідних сіл, Піскїв та Острова. Сі громади рішили поставити на їх гробах близко горішньої ширецької церкви камяний памятник і посвятити його в храмовий день Різдва Пресвятої Богородиці.

Будова була маюже готова й оставало ще заложити на верху хрест. Однак на пять днів перед храмом, видала місцева жандармерія заборону кінчити памятник, а для певнійшого виконання тої заборони поставила на сторожі при памятнику - день і ніч двох жандармів. Усякі заходи в старостві о знесення тої заборони остались даремні.

В самий день храму тягнено околичних станиць богато жандармерії, обсаджено памятник і не дозволено зібраному народови навіть зближатись до нього. На довершення заборала жандармерія на очах народа приготований верхний хрест і вивезла його на „постерунок".

Там остає хрест увязнений і донині.

Цікаве, що поліція стереже ще й досі (по півтора місяця) день і ніч того памятника, щоб не вложено якого другого хреста. Громадяни звернулися до волинських послів о інтерполяцію в сій справі в польському соймі, хоч вірять, що не осягнуть нічого.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА Й УКРАЇНА.

Неославізм політики Ч. С. Р. — „Прага поважає і любить 40-міліоновий нарід Українців". — Підкарпатє мостом до України. — Практична політика. — Народня культура і народня мова.

Півофіціяльний ужгородський „Русин" приносить (ч. 199 з 26. Х. с. р.) „Листа з Праги", якого жерело називає авторитетним, всесторонним і обєктивним. Передаємо сю статтю, яка кидає яскраве світло на політику ЧСР. супроти Українців і Москалів.

Богато пишеться про справи Підкарпатської України, але ті інформації здебільша односторонні, партійні і не криють обєктивної правди. В загальному інтересі лежить ясно бачити ситуацію й обєктивно орієнтуватись у ній.

Політика Праги відносно Підкарпатської України глибоко обдумана і послідовно ведена і тому й мови не може бути про якусь корінні переміну теперішнього культурного напрямку.

Прага веде політику славянську. Через Підкарпатє хоче мати вихід на Схід і в першу чергу на широку богату Україну, крізь яку може розвиватись богата торговля на Одесу, на Чорне Море, і дальше на Схід. Прага веде політику славянську і кождий геський політик в глибині душі є русофілом. Але русофільство нинішньої Праги не звязане бажанням сили і слави царя, аристократичної та імперіялістичної Росії. В Росії побідила демократія і Прага також руководиться демократизмом.

Славізм Праги се демократичний славізм, се неославізм, який спирається на братську солідарність усіх Славян. Той неославізм не дозволяє сильнійшому Славянинови принижувати слабшого Славянина і тому осуджує імперіялізм Великоросів супроти Українців. Нова Прага любить Великоросів, але не меньше поважає і любить 40-міліоновий нарід Українців, які географічно й етнографічно стоять далеко ближче Чехів ніж Росіяни. Згідно з плянами неославізму Чехия й Україна повинні мати дуже близкі і для обох націй дуже корисні взаємини політичного характеру.

Прага бачить, що на Україні прекрасно розвивається народній рух, націоналізація шкіл і урядів, і що той рух не є рухом лише висшої верстви, але свої коріння має глибоко в самому народі.

Нова демократична Прага глядить на Підкарпатську Україну як на міст, що веде до сильної у близкій будучині суцільної славянської держави Українців.

Є, особливо між старшими, ще й такі русофіли давньої моди, котрі бажали-б воскресення царського імперіялізму Росії, але їх число постепенно малїє, бо вже навіть сама московська еміграція перенята духом демократичного неославізму, бажанням демократичної федеральної Росії.

Щодо політичних відносин на Підкарпаттю то Прага дивиться на се чисто практично. Вона знає, що під мадярським режимом не могла розвинутися в Українців національна свідомість, і що велика частина інтелігенції, вихована в мадярському дусі, не може через ніч перейти в убранне славянсько світогляду і тому Прага дуже обережно поводиться з політичними ... Прага знає собі справу з того, ... перевести несвідомим за ... нарід у той чи інший табор. Але вона має постійно на увазі, що з розвитком національна свідомости мусить побідити національний напрямок.

На тих політиків, котрі, виступаючи в ролі Українців (Русинів), домагаються московської мови, — Прага дивиться як на таких, що не знають своєї рідної мови, своєї історії; у котрих нема щирости до українського народу, й у серці котрих панує досіль мадяронський дух. Ті панове думають, що коли мовою шкіл та урядів не може бути мадярщина, тоді хай буде друга „панська" мова — московська. Прага дуже добре знає, що тих панів не гріє любов до московського, бо вони й не знають говорити по московськи, але гріє їх лише туга за колишнім „мадярсагом" і палить ненависть проти Українців.

Прага свідома, що народня культура шириться лише народньою мовою і тому сьогодня лише одні централісти і старомодні русофіли підтримують московську орієнтацію.

Із громадських виборів Прага не буде витягати політичних консеквенцій, бо знає вартість тих виборів. У побіді аграрників Прага бачить не втрату народовців, лише побіду славянської політики, котра примусила стати на коліна бувших мадярських опозиціоністів. І тому обєктивна політика має успіх праці щирих народовців. Вибори показали лише потребу дальшої енергійної культурної праці в народньому напрямку.

НА МОГИЛАХ ГЕРОЇВ

Понад могили вітер ходить,
Хрести березові цілує,
Голубить квітоньки осінні
І сумно, сумно так заводить:
„Гей, хто їх тямить, хто шанує
Героїв сих останки тлінні?!"

„Забули їх, орлів, що вмерли
За рідний Край, за рідну Волю —
В ярмо запряглися тай забули!
Гей, за кого ви умирали,
Кому кували кращу Долю?!
Рабам?! Вони живі заснули!..."

Так плаче вітер на могилах,
Аж там біжать по стежці діти:
Маленькі хлопчики й дівчатка,
Біжать, немов летять на крилах,
В руках у них віночки й квіти —
Вже край могил мала громадка.

Вже на хрестах кладуть віночки,
Кладуть квіточки на могили
... стрільцевих ...
А голосочки як дзвіночки,
Серденько щиро плили, плили
Немов святі ...

Понад могили вітер лине,
Віночки на хрестах торкає,
Квітки, що діти їх поклали,
Й заносить вістку в небо синє:
„Коли дитя їх памятає,
Життя вони не даром дали!"

А. Вільшенко.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ
Емаліовані з золотим витиском
ПО 5 ЦНТ. ЗА ШТУКУ
можна набути в: „СВОБОДА" ...

ДОПИСИ

КУРТИЗ БЕЙ, МД.

Звіт з конгресу і складка.

Дня 11. падолиста відбулися збори в церковній галі. На ті збори зійшлися усі свідомі громадяни. Збори отворив о. В. Маньовський тим, що здав звіт з відбувшогося конгресу „Обєднання". Він представив вагу зорганізованої помочи для рідного краю і велике значіннє „Обєднання" як організації, в якій злучилися національні сили нашої еміграції в Америці. Заохочував, щоби притягати до народної роботи тих, що досі ходять осторонь, щоби освідомлювати одні других для спільної праці, яка має на меті визволення нашого народу. Коли всі хочемо добра і волі, то всі мусимо станути в ряди, а не ховатися поза плечі других. Хто не з нами, той проти нас, бо своєю байдужністю або трусоватістю ослаблює наш народній рух. Не пора спати ні сидіти з заложеними руками, а пора усім стати до роботи.

Відтак забрав голос д. Т. Шандровський, який остро критикував тих, які виступають проти „Обєднання". Він вказував, що „Обєднанне" повстало як всенародна українська організація і що як таку треба її цілою силою піддержати.

Відтак забирали голос й другі громадяни, які жадали, щоб завязати більший комітет для успішної праці в нашій місцевости.

Наконець забрав голос ще раз о. В. М. і завізвав до зложення народного податку. Зібрано $28.00, які переслано до „Обєднання" із тим, що ця збірка призначена на українських студентів у Львові.

Народний податок зложили слідуючі: П. Войтович $6.00; І. Бойко і Д. Любуниць по 5.00; о. В. Маньовський і П. Шандровський по 2.00; О. Шандровський 1.50; д-ка Ю. Маньовська, С. Саплевич, Й. Семенків, Ю. Гоцуляк і Й. Сіревський по 1.00; Г. Бойко 50 цнт. До того долучено $1.00, який остав був в касі з попередних збірок, так що разом вислано $28.00.

Учасник.

ПИТСБУРГ, ПА.

Поминки і концерт.

Дня 18. падолиста с. р. Пітсбурґщина справляла поминки по Січових Стрільцях.

О годині 6. вечером громадяни зійшлись до церкви св. Івана Хрестителя на Савт Сайд де о. декан Сидоряк в асисті оо. Пика і Процка відправили жалібну панахиду, при чім хор церковний гарно відспівав „Со святими" і „Вічная Память". Опісля о. Процко з Ню Кенсингтон виголосив проповідь патріотичного змісту, та помянув покійних героїв за народне діло.

Потім в галі церковний відбувся концерт. Галя була виповнена по береги місцевими і позамісцевими гістьми. Весь час панував поважний настрій, як пристало на таку хвилю.

Часть вокальна випала надсподівано добре. Сили співучі дуже красні, та видно було що д. дірігент Ягела доложив богато старань, щоб викінчити та витінювати всі точки вдоволяючо.

Всі пісні програми це новітні наші твори, твори найновійшої нашої історії — пісні Січових Стрільців. Найкраще випала пісня „Пращання Січових Стрільців з Ріднею" В. Матюка, так що велика буря оплесків нагородила співаків, а дірігентови Ягелі публика дала комплімент, зовучи його Кошицем.

Дует панночок Лепаківної і Неофіти чарував публику дуже мило, а панна А. Костишак своєю деклямацією („Невідомий Герой", Лепкий) змусила публику до плачу і страждання.

Також Похоронний Марш Шопена виконаний оркестрою зробив велике та поважне вражіння на слухачів.

Др. А. Т. Кізьєй, український лікар з Пітсбурга виголосив бесіду про геройські діяльність Січових Стрільців, в котрій дуже влучно описав боротьбу наших братів за Вітчину, їх болі, страждання і невдачі, та заохотив весь український загал до витревалости в чорній годині, котра є лише часова.

На закінчення відспівано український та американський гимни, потім всі розійшлися покріплені та підбадьорені на душі.

Належиться прилюдна подяка оо. Сидорякови, Пикови, Процкови, учителеви Ягелі, ... Кізьєйови і всім співакам та ..., що доложили праці і ... ки за поляглих героїв випали як найкраще. Честь їм!

Весь дохід з концерту і збірка церковна призначена для інвалідів у Львові. Гість.

ПИТСБУРГ, ПА.

Скількість чи якість?

Саме тепер У. Н. Союз веде жваву кампанію, щоби приєднати до нашої організації нових членів. Мені прийшло на думку, щоби написати осторогу для всіх тих, що займаються агітацією в користь У. Н. Союза, а саме длятого, щоб ми не робили так, як це водиться по других організаціях, які не дбають, яких членів придбають, аби тільки богато!

Наші нові члени мусять бути вповні здорові, значиться такі, що видержалиби лікарську екзамінацію у якийнебудь американській асекурації. Кумівська політика мусить уступити раз на завсіди. Ми мусимо боронити добутку У. Н. С. так само, якби свого власного майна.

Щобиж ніхто не подумав, що я пишу на здогад, я наведу один примір з нашої околиці. Жив тут між нами молодий чоловік, якого здоровле було вже цілком зруйноване. Він займався продажю самогонки і кождий міг бачити, що він чоловік хорий. Але що мав „пул" помiж місцевими урядниками, його зробили „бизнесменом", і приняли на $2000 асекурації в У. Н. Є. Не минуло і два роки, коли він помер наслідком хронічної своєї слабости і наша організація мусіла заплатити посмертне по ньому — два тисячі долярів.

Не перечу, що по других організаціях еще гірше, але мені розходиться передовсім о У. Н. С. Ми всі члени У. Н. С. мусимо стояти на сторожі нашої організації. Головні урядники не годні уього достерегти, проте обовязком членів є глядіти за тим, кого ся приймається до місцевих відділів.

Мені бачиться, що на слідуючій конвенції мусимо поставити такий закон, щоби оглядини нових членів переводили лікарі, назначені У. Н. Союзом.

Мені пригодилося нераз бачити тї лікарські оглядини, як вони переводяться тепер. Така егзамінація виглядає прямо на насміх і глум. Лікар запитається, як чоловік зветься, де мешкає, про його родину, а всьо решта вписує сам, без ніяких оглядин. От щоби збутися з заробітку того доляра.

Таксамо видиться мені, що секретарі повинні бути більше відвічальними та що булоби добре, щоби кождий секретар був заприсягнений перед публичним нотарем, що буде совісно придержуватися усіх постанов (статутів) У. Н. С.

Прикінці звертаю увагу усіх Українців на обезпечення дітей. По других асекураціях (чужих) платиться щотижня 10 центів за дитину за таке саме обезпечення, яке дістається в У. Н. С. за 25 центів на місяць. Пощож переплачувати чужим, коли є своя організація, яка дає те саме за дешевшу ціну.

Не забудьмо, що в наших їх тільки будучність У. Н. Союза і нашого національного життя на еміграції.

Павло Шпікула.

ХЛІБОРОБСЬКА УКРАЇНА

Виданне Українського Союза Хліборобів Державників, під редакцією Вячеслава Липинського.

Досі вийшло 8 збірників в 4 книгах, разом понад 1,000 сторін вісімки.

В сих книгах містяться праці: Вячеслава Липинського, Дмитра Дорошенка, Миколи Кочубея, Сергія Шемета, Михайла Тимофієва, Ол. Скоропися-Йолтуховського, С. Томашівського, І. Борщака і інших.

Кромі того є спомини гетьмана Павла Скоропадського.

Ціна за комплет, що обіймає 8 збірників в 4 книгах, з пересилкою $3.00.

Дістати можна в книгарні „Свободи". 84-89

ЮВИЛЕЙ 20-ЛІТНЬОЇ ПОЕТИЧНОЇ ТВОРЧОСТИ О. ОЛЕСЯ.

Український Громадський Комітет в Празі постановив на засіданню дня 8. падолиста с. р. уладити ювилейне свято 20-літньої поетичної творчости найбільшого теперішнього поета України О. Олеся.

Свято має одбутись дня 14-ого грудня с. р.

З цілью успішного переведення цього акту в життє засновано ширший ювілейний Комітет, в склад якого, крім Управи У. Г. К. запрошено прислати представників такі установи: Український Університет в Празі, Українську Господарську Академію в Подебрадах, Український Театр в Празі, Український Педагогічний Інститут в Празі, Матуральні Курси в Празі, Редакцію „Нової України" в Празі, Українське Т-во Пластичних мистецтв в Празі, Видавничий Відділ при Укр. Гром. Ком., Пресове Бюро при Укр. Гром. Ком., Музечне Т-во в Празі, Українську Академічну Громаду в Празі, Громада студентів з Великої України, Союз студентів-емігрантів з північно-західних земель України, Укр. Акад. Громаду в Подебрадах.

Виконуючий Ювилейний Комітет вже приступив до праці і перевів ряд постанов.

Ювилейне свято має носити характер всеукраїнський, а тому ювилейний комітет звернувся через українські часописі й установи до всього українського громадянства, щоби взяло участь в цьому святі не тільки присутністю але теж і надсилкою привитань ювилятови.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВСІХ ХВ. БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ, СЕСТРИЦТВ ТА ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

Згідно із ухвалою 15-тої головної конвенції як рівною і референдум всіх членів, ухвалено вйдати календар на рік 1924, по ціні 30 центів за примірник для члена. Календар вже готовий і сего тижня зачинаєсь висилка до відділів. Обовязком кождого секретаря буде роздати всі календарі для членів і сколектувати по 30 центів за примірник. Всі гроші мають бути заслані до канцелярії У. Н. Союза, разом з прочими рахунками в місяцю грудни сего року. З огляду що се послідний місяця в році проситься вирівнати всі рахунки щоби не переносити жадних довгів на слідуючий рік. Так само проситься Вп. П. Секретарів старатись вислати всі виказы та рахунки вже 26-го грудня, щоби можна викінчити всякі праці вчас та приготовити річні справоздання для контролі так нашої як і державної.

Роман Слободян, фін. секретар.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ
КАЛЄНДАР У. Н. СОЮЗА
НА РІК 1924.
ЦІНА - - - - - - - 50 ЦЕНТІВ.
СТІННИЙ КАЛЄНДАР
(З портретом Драгоманова)
ЦІНА з пересилкою - - - - - 30 ЦЕНТІВ
Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Дотепер в Книгарні Свободи нема инших календарів крім тих, які тут проголошуємо. Коли прийдуть які календарі з старого краю ...

ЗНАХІДКИ ДІЯМЕНТІВ

Французька газета "Нейтер" звідомляє, що в краю Касаї (недалеко Конга в Африці) натраплено на богаті знахідки діямантів. Почали вже їх добувати. Перший діямант найдено в цих краях іще 1909-го року. Наслідком цього відкриття почалися там пильні пошукування. А саме 1912. і 1913. року. Вислід був добрий, бо на ріжних місцях найшли більше кусків того дорогоцінного каменя. В 1913. році, відійшла добре вивіновоана експедиція Цікапа, що лежить при ріці Касаї. Ця ріка то осередок усіх пошуканок, бо тут найдено діяманти. В 1914. році, наслідком війни, пошукування перервано. Одначе останніми часами пошукування відновлено і поширено, так що діяманти з Конга находяться сьогодня всюди в світовій торговлі. Продукція (що в 1914. році виносила 23.877 метричних каратів — від 200 міліграмів) у 1920. році підскочила на 318.979 каратів, то є 12.5 процент усієї африканської продукції. Африка є найбільшим осередком діямантів у світі. В 1921. р. зменшилася продукція діямантів у цих краях і впала до 280.655 каратів. Продукція південної Африки знизилася з 2,545.000 каратів на 806.643. Діямантовий промисл у Конго щойно зачався, а край Касаї найбогатшим у діяманти на світі.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ДОЛЯРИ
На СВЯТА

Почтою чи телеграфічно, під повною запорукою, пересилаємо і виплачуємо В АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ Вашій родині в краю, на що вимагаємо власноручними підписами на посвідках тих осіб, котрі отримали Ваші гроші в краю, з урядовим посвідченнєм війта чи уряду громадського з Вашого села чи міста в краю.

ПОЛАГОДЖУЄМО:
всі потрібні формальності при спровадженню Вашої Родини чи кревних з краю до Америки, як рівнож і для тих, котрі хочуть виїхати вкоротці вигідними кораблями до краю.

ПОЛАГОДЖУЄМО:
всі, так старокраєві як і американські нотаріяльно-адвокатські справи, продаємо і купуємо доми та фарми.

Всі справи полагоджуємо точно та совістно.
ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ДАРОМ.
Зголошуйтеся особисто чи листовно до:
FOREIGN INFORMATION BUREAU,
144 E. 7th Street, New York, N. Y.
БЕЛЯ і КЛИМКОВИЧ, завідателі.

СЬОГОДНІШНІЙ ПЕТРОГРАД

Голяндська газета **Алгемеен Гандельсблад** містить статтю свого кореспондента, котрий, вертаючися з хліборобської виставки в Москві, вступив до Петрограду.

Він так описує свої враження з колишньої столиці російських царів.

Пристань над Невою, колись така оживлена і рухлива подібна до тепер кладовища. То тут то там валяються заржавілі кадовби моторових човнів і знищених кораблів. У пристані видно кілька чужих торових на паровплавів і галярів, навантажених углем.

З пристані просторий вид на місто. Здалека стремить цілий ліс коминів. Та ледви кілька з них диміться. Се доказ що в сих фабриках почалась наново праця, часть фабрик не працює.

Вийшов я з пристані, полагодивши митові (цлові) формальности. Ледви ступив на улицю, що веде до міста, окружили мене візники. Вони у своїх халатах і високих баранячих шапках виглядають грізно. Значу часть лиця закриває борода, що сягає до груди. За їзду до міста жадають 600 міліонів советських рублів, але після торгу беруть 200 міліонів. Та сума рівняється 1.30 голяндського Гульдена; за півгодинну їзду се не багато.

Улиці і хідники понищені. Відновили лише славний Невський проспект. Сей величавий колись бульвару вже знову прибрав гарний вид. Тепер мають направляти улиці у головних дільницях міста.

Готелі від початку правління советів під державною управою. Треба признати, що заведені там порядки майже взірцеві. Хто хоче їсти з царських тарілок, хай іде до готелю „Ль'Ероп". Столи накриті там найкращими скатертями з царських палат; срібні полумиски, з гербами Росії. Тарілки із саської порцеляни, також з гербами. Тут зібрано меблі ріжних стилів, бо походять з ріжних царських палат.

Приватні мешкання льокатори мусять винаймати від правительства. Чинш визначується відповідно до доходів льокатора.

В Петрограді богато більше безробітних ніж у Москві. Причина того, що ще мало урухомлено фабрик.

Трамваєві вози провадять женщини. Улиці замітають також женщини. В Росії мусить працювати чоловік і жінка. Коли жінка викажеться, що її чоловік служить в армії, одержує зараз працю, таку як замітанне улиць, а коли інтелігентнійша, то веде трамваєвий віз або дістає посаду телефоністки. Найбільше упривілеєна верства мабуть кукці. Їх зарібки мусять бути дуже великі. Пізнати се по тому, що в кабаретах і забавових льокалях видно найбільше купців. У ресторанах їдять найлїпші страви і платять найвисші рахунки з осміхом задоволення.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

ДЕВЯТА ПРАВДА!

Всі кричуть: праця, праця,
У газетах і на зборах
Чомуж її все при кінци
Чорт без рогів забере.

Дехто скаже: пощо того.
Ти не ліпший, сидж тихо.
Але як хтось жити хоче
Мусить вести боротьбу.

І в боротьбі є ще брехня.
Хто її веде, коли, защо і як.
От тут сук, а в нім діра
Бо все кажесь, що за життя.

ГАЛЯНТЕРІЙНА КРАМНИЦЯ
ГНАТА ГАВРИЛЮКА
207 WASHINGTON STREET,
JERSEY CITY, N. J.

Baltic America Line

9 Broadway, New York
ДО ГАМБУРГА, ДАНЦІГУ І ЛІБАВИ
Поспішна їзда на великих, модерних кораблях третою клясою кабіни з 2, 4, 6 і 8 лежками. Третя кляса з Ню Йорку, Бостону, Філядельфії впрост до Гамбурга $103.50, Данцігу $106.50, Лібави $107.00 і $5.00 поголовне.
З Бостону до Ню Йорку через Fall River лінією. З Філядельфії до Ню Йорку зелізницею.
Слідуючий відїзд з Ню Йорку:
S. S. LITUANIA......December 19th
S. S. ECTONIA.......January 16th
Голоситься до місцевих агентів.

НАШІ ЗА ГРАНИЦЕЮ

Українці живучі заграницею обовязково повинні учитися язика того краю в якім живуть. Живучи в Америці, повинно знатися англійський язик. Знаючи його Ви легко можете вивчитися ремесла або професії і бути на рівні з Американцем. Вам предкладаємо можність вивчитися його через почту на протязі 3 місяців після нашої легкої системи. Пробна лекція і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 34-39
First American Preparatory School,
Dept. 46, 210 W. 147th Street,
New York, N. Y.

ГОЛОДОВІ ЕКСПЕРИМЕНТИ (ДОСВІДИ).

Більше студентів фізіольогічного відділу університету в Шикаго випробували на собі самих і мали сконстатувати, що кільжаєдний піст причиняється до відмолодження деяких органів і вертає втрачену енергію та управильнює травлення. Міс д-р Марг. Кюнд не їла нічого пятнадцять днів, а пила лише дестильовану воду. Ходила на виклади і пішки ходила до лябораторії й назад. Міс Кюнд каже, що після кількох днів покинула її охота до їди, а чулася дуже добре. На цьому пості втратила 16 фунтів, але вже 10 днів по пості вернула назад її вага тіла. Інші студенти, що брали участь у таких довідах осягнули подібні висліди.

ВІДОЗВА О ЗДОРОВЛЮ В СТІННІМ КАЛЕНДАРИ ТРІНЕРА 1924.

Кождий є заінтересований о своїм здоровлю, позаяк найбільшим добром для кождого є здоровлє. Найбіднійший чоловік не рахуючися зі своїм здоровлем за гроші, а найбогатший віддави охотно всі свої гроші за здоровлє. Для того найсильнійша відозва яку можна написати в стіннім календари, котрий буде 366 днів перед Вашими очима, є відозва за здоровлє в Стіннім Календари Трінера на р. 1924 яка являєся неоціненим артизмом. Уродлива молода дівчина по середині календаря, приносить до хати Гірке Вино Трінера, чим вносить в хату здоровля і щастя позаяк хочете бути здоровим, мусите держати чисто внутренности свого організму. Вісім разбачите ту саму уродливу дівчину в її сипальні, в автомобілю, в лодці, при грі в тенис і т. д. Чи хочете бачити сю дівчину що дня? Пришліть 10 центів на покриття коштів пересилки до Joseph Triner Company, 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Не забудьте купити бутельку Трінера Лагодителя Кашлю і Трінера Лінімент у свого аптикаря або доставці лікарств. Перше лікарство є найліпше на кашель, а друге дає скору пільгу в ревматизмі і невральгії.

ЗБІРКА ДЛЯ ПОГОРІЛИХ В СЕЛІ СТАРЕ МІСТО, ГАЛ.

Підписаний комітет зібрав на повисшу ціль в Ню Йорку і Джерзи Сити суму $172. По оплаті коштів пересилки, вислано на місце призначення $155. Жертви зложили: Зибліжевич Василь, Волосянський Николай, Саварин Михайло, Білобрам Іван, Бандура Стефан, Шемердяк Николай, Гбур Петро, Трушкевич Михайло і Штоврун П. по $10.00; Гладкий Стефан $7.00; Юрчак Марія, Ліпинський Дмитро, Гафтковин Леонід, Сагалевич Іван, Фурдига Федор, Шкелко Михайло, Палюшкевич Лев, Щепанський Петро, А. Б. Коцельський Йосиф, Петруняк Лучок і Лучок Марія по $5.00; Зашко Лев і Бучинська Ст. по $3.00; Коцельський Стах, Коцельський Никола, Н. Н. і Н. Н. по $2.00; Пішик М. $1.00.

ЗА КОМІТЕТ:
Франціщка Зиблкевич, Николай Волосянський, Михайл Саварин.

ПІТСБУРГ, ПА.

Потрібно 200 мущин, женщин та дітий вписатись в члени У. Н. Союза. Вступ безплатний так до Союза як і до Товариства ім. Івана Франка, від. 53 У. Н. Союза. Помянуть великого нашого поета, стаючи членом товариства, що носить се безсмертне імя. Річні збори сего товариства відбудуться в неділю, 9. грудня в гали Українського Народного Дому, ріг Бінгем і 11. ул. о 7. годині вечером. Присутність кождого члена є пожадана. Неприсутні будуть карані. — І. Гаяк, предс.; П. Шпікула, секр.

КАНАДИЙСЬКА УКРАЇНСЬКА КОРАБЕЛЬНА АГЕНЦІЯ

основана в 1906 році.
ГРИГОРІЙ МЕХ, властитель.
Продає шіфкарти на всі лінії; пересилає гроші до всіх частей світа; уділяє порад і помагає спроваджувати людей зі старого краю, скоро і безпечно. 20—
Полагоджує старокраєві справи. Уділяє потрібні інформації інтересованим.
Пишіть сейчас на адресу:
ANGLO-UKRAINIAN STEAMSHIP TICKET AGENCY
243 Craig Street West
Montreal, Canada.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

СТЕП.

Оповідання з часів першої руїни

(Свобідно за Купером).

(3)

Коли сини Корбача під доглядом батька робили сокирами, з усіх мужчин товариства дармував один. На дишлі одного воза сидів Скрут і пакаючи люльку, дивився як другі працюють.

— Прокіп знає, — воркотів — що я не люблю, як хто чужий крутиться між нами, а проте він не випросить сего візлиця. Юстина вже нетерпеливиться, що не може вилізти з воза.

— Вечера вже готова! — крикнула газдиня.

Скрут всунув голову під дашок воза.

— Пані сотникова ще не можуть вийти, — сказав до Юстини, — бо між нами татарський шпигун. Вечеру принесе вам сюди Марина. — Бог його знає, — бурмотів до себе, ідучи до огню, де вся челядь збиралася до вечери. — Він може й справді шпигун. Жиє в татарськім степу... З вовками жити, по вовчому й вити.

До мисок засіло сім синів коваля, сім доньок, Марина, обоє Корбачі і Скрут.

— Сідайте з нами, — Корбач промовив до діда. — Поможіть випорожнити миски.

— Спасибі за гостинність. Хоч я вже повечеряв і я не з тих, що самі риють собі гріб своїми власними зубами, таки скористаю з запросин. Не тому, що вже минуло пару років як я кушав кашу з салом, але на те, щоби побалакати з моєю вірою. Нашого я вже яких пять років не бачив.

— Ви звідки родом, як вас кличуть? — спитав Корбач, коли старий сів між ним і Скрутом.

— Родом аж з Волині. Через мої довгі ноги, ще як я був хлопцем, товариші кликали мене „голіватий". Се так прилипло до мене, що люди забули, як звався мій батько. Прізвище прилипло до мене і лишилося на ціле життє. Я Голіватий — Гарасим Голіватий, бо всі так вличуть мене.

Скрут шепнув щось Марині до уха. Дівчина встала, нагорнула до мисочки каші, помастила і з мискою пішла до воза, від котрого прийшов був Скрут. За нею бігли погляди Скрута і найстаршого сина Корбача.

— Ви ще когось маєте з собою? — спитав Голіватий, бачучи се. — Може недужий, коли не вийшов разом з вами вечеряти?

Голіватий встав і пустився за Мариною. Скрут схопився і за ним. Вхопив його за плече і крикнув гнівно.

— А ти чого туди?

— Подивитися, що недужому, чи недужий хибує. Потреба зробила з мене лікаря. У мене всякі зіля, всякі масти. А вже неодному поміч, неодного спас від каліцтва, неодного від передчасної смерти.

— Куди тебе не кличуть, туди не їди! — Скрут скрикнув, заступаючи Голіватому дорогу.

— Не сердься, друже. Я не знав, що тут, Богу дякувати, лікар непотрібний. Тим ліпше, бо всяка недуга шкодить здоровлю.

Голіватий вернув до огню, за ним Скрут.

— Ви добре знаєте степ в сих сторонах? — спитав Корбач.

— Як мою власну торбу, — відповів Голіватий. — І такий він пустий, як моя торба. Ось як в тій торбі лише кулі та клоче, так в сім степу лише трава, дуже марна трава і день не десь лісок.

— Нащо вам кулі, — спитав Скрут, — коли ви полюєте вже лиш капканами?

— Десь колись трапиться нагода, або й потреба, то й моя стара товаришка заговорить. А плює оловом не согірше.

Старий всипав кулі назад у торбу. Лише кулька, котру взяв Скрут, щоби в руці зважити її тягар, щезла в його кишені.

— Кудиж ти нас ведеш, Саво? — Корбач спитав шурина. Ти казав, що степ знаєш як свою кишеню. Чого ми доробилися в такий сухій, безлісній пустині?

— Ти хотів як найдальше від людських осель... Се одно. Друге, ми ще не прийшли на загадане мною місце.

— Чим дальше туди, тим гірше, перебив Голіватий. — Вам треба було взяти на Слобідщину, або у Донщину.

— Може ви хочете накинутися нам на провідника? — Скрут воркнув. — Тоді ми безпечно попали би в татарські лика.

— На вашій голові нема і не було тілько волося, кілько я людий провів крізь сі чи инші степи і ще нікого не завів в татарські лика, ні на лядський паль, — Голіватий відповів спокійно. — Я всі степи України і всі татарські кочовища змірив моїми власними ногами і знаю їх як власну торбу... як власну торбу.

— Тепер лягаймо спати, — промовив Корбач, коли миски випорожнилися. — Ти Макаре будеш вартувати до півночи в загорожи з худобою, ти Гнате тут, між возами.

Голіватий встав, щоби відійти.

— Як маєте охоту, — Корбач звернувся до него — ночуйте з нами. Огонь буде горіти цілу ніч, буде вам тепло.

— Я волю в моїй землянці. І моя собака не спала би спокійно посеред такої юрби незнакомих їй людий.

Старий закинув рушницю на плечі.

— Ідемо! — сказав до свого Цигана.

Собака пішла наперед, старець поволи за нею. Минули два горби і задержалися перед входом до малої землянки. Старий сів на колоді перед входом. Він знав, що сеї ночи не всне. Поза походами з військом, він весь вік свій жив одинцем. Від яких пятнацяти літ жив як справжній пустинник. Кождий його стріча з людьми своєї раси розбурхувалай ого душу, спомини виринали одні по одних і проганяли сон. І тепер в його души виринули події давних літ. Перед його духовими очима стали плисти літа за літами що раз далі взад і взад. Нараз зітхнув важко. Коли зайшов аж до часів, котрі вже згубилися в його памяти, перед ним станула його теперішна стареча неміч. Неначе, щоби прогнати свідомість сеї невеселої дійсности, встав і пустився іти... без ніякої мети, навмання. Під одним горбом станув, сперся на рушницю і знов задумався. Довго стояв так, неначе вснув. Пробудило його тихе скавулінне собаки.

— То пересторога, — подумав. — Що ти, мій Цигане, почув, чи занюхав?

Пес назад поклався біля його ніг і вже лежав спокійно.

— Се без причини не було. Собока мусіла щось зачути.

Старий став роззиратися і побачив якусь тінь, що до него наближалася. Не забаром розпізнав тілько, що се чоловік.

— Циган лежить спокійно. Се знак, що то не ворог.

Наближаючий мабуть побачив його, бо станув, неначе розважав, іти далі, чи вертати.

— Ходи близше, ходи! — Голіватий заговорив до постати. — Від мого Цигана знаю, що ти чесна душа. Такій души нічого не вдіємо.

Тінь рушилася вперед і коло Голіватого станула Марина Бучківна.

— Я гадала, що ви вже геть відійшли, — промовила, трівожно розглядаючися. — Працюючися з нами ви сказали, що відходите, та що більше не побачимося. Я не гадала, що се ви, хоч добре бачила, що то чоловік. І здаесь мені, що чуля скавулінне собаки.

— В таборі твого батька я не бачив ні одної собаки, отже ви повинні були здогадатися, що се я, не хтось з вашого товариства.

— Мого батька? Я вже не маю батька, ні батька, ні мами. В цілій тій валці й одного приятеля не маю.

— То чомуж ви з чужими людьми пустилися в такий світ, де тілько сильний годен остоятися?

— А чогож ви живете в такій пустині? Ви справді сам один скитаєтеся по сім степу? Тут справді окрім вас не живе ніхто?

— Я і мій Циган. День колись зустрінусь з Татарином.

— А з нашої віри ви нікого не стрічали?

Пес загарчів стиха.

— Собака щось занюхала. Се буде мабуть якийсь хижак... Вовк, лис, або щось таке. Бо як би то був хтось з твоєї валки, він би се не гарчів. Або якийсь звір, як заяць, серна, або олень, то не гарчів би і не скалив би зубів, яких вже не має.

— Не бійся дівчино, — додав старий, підводячи рушницю. — Хоч мое око вже не таке, як колись, моя рушниця оборонить тебе.

(Дальше буде).

ПОВІДОМЛЕННЄ.

LIBERTY STATE BANK OF WILKES-BARRE, PA.

Почавши з понеділком, 10-го грудня 1923, буде провадив свій інтерес під іменем

LIBERTY STATE BANK AND TRUST COMPANY

УКРАЇНСЬКИЙ БАНК

Ся інституція, не дуже старша чим рік, обертає вже майже

Один і пів міліоном долярів (1,500,000.00)

ВОНА ОБСЛУГУВАЛА НАШИХ ЛЮДИЙ В СІЙ МІСЦЕВОСТИ ТА БУДЕ ВЗМОЗІ ДАВАТИ ТЕПЕР ЛІПШУ ОБСЛУГУ ПОЗАЯК НАБУЛА ПРАВО БУТИ ЕКЗЕКУТОРОМ ТЕСТАМЕНТІВ, АДМІНІСТРАТОРОМ І ОПІКУНОМ І Т. П. ВОНА ЗБІЛЬШИЛА СВІЙ КАПІТАЛ І НАДВИШКУ З $75,000.00 ДО $225,000.00.

ПРОСИМО ВКЛАДАТИ ОЩАДНОСТИ ТА ОТВОРЯТИ ЧЕКОВІ КОНТА, ПЛАТИМО 3% ВІД ОЩАДНОСТИИ. ПРОВАДИМО ЗАГРАНИЧНИЙ ПЕРЕСИЛКОВИЙ ІНТЕРЕС.

LIBERTY STATE BANK AND TRUST COMPANY

23 North Main Street Wilkes-Barre, Pa.

УРЯДНИКИ: T. F. FARRELL, President. F. C. WINTERMUTE, Vice President, GEO. YESKO, Treasurer, JOHN PETRO, Assistant Treasurer.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

від легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, ослаблене нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги. Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 ST., NEW YORK

Between 4th Ave. & Irving Place

Години від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 9. рано до 4. попол

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так вовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

203 EAST 13th STREET

близько 2-oї Евні

NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.

Tel. Stuyvesant 4032

Лікарська канцелярія українського

ДОКТОРА К. БІЛИКА

при співучасти лікарів спеціялістів, що недавно прибули з краю

91 ST. MARK'S PLACE

(8-ма улиця, коло 1-oї Евні)

Урядови години: від 12. до 2. і від 6 до 8. веч. Телефон: Dry Dock 5143

DR. M. SMITH

10 EAST 7th STREET, NEW YORK

Tel. Orchard 6072

коло церкви св. Юрія

Говорить по українськи.

Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Наймодернійші електричні апарати.

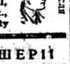

КРАСА! МОЛОДІСТЬ! Можете виглядати кілька літ молодшими, коли лице стає старе. Ваш неправильний ніс може вирівнатися. Відстаючі уха можуть уложитися до постави. Зморщики на лици можуть зникнути і т. д. — З великою старанностю і успішно лічимо хорих мущин, женщин і дітей. Маю 28 літну практику лічення. Говорю по українськи. Години урядові: Від 9-ої рано до 7-ої вечер кождого дня. Неділі і свята до 4. пополудни.

Пишіть по книжочку.

DR. G. BUKKI, 58 E. 93rd St., New York City

ШКОЛА АКУШЕРІЇ

Учіться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Тел.: Lexington 4219.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 371 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о годині 7.30 вечером в суботу, 8. грудня в церковній гали під ч. 49-51 Бікон стр. На порядку нарад вибір нового уряду, справозданє за цілий рік. Таксамо проситься членів привести нових членів, бо будесь принимати без вступного до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2.00. — І. Тарнавський, пр.; Г. Романків, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестрицтво Рож. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 9. грудня в церковній гали під ч. 303 Гудсон Евню. Проситься всіх членкин прийти, бо буде вибиратися новий уряд і є важна справа до полагодження. Неявившася členиця заплатить кару 1 дол., а урядничка 2 дол. — Зофія Галушка, предс.; Зофія Гунька, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Бр. Пресв. Богородиці, від. 258 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 9. грудня в гали Петра Мудрика під ч. 413 Елла ул. На порядку нарад вибір нового уряду, а також кождий член має заплатити свій довг. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — П. Колеса, предс.; А. Диркач, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. над Збручем, від. 280 подає до відома членам, що річні збори відбудуться в неділю, 9. грудня в українській школі, ріг Фар і Ребека Евню, під аптикою. Просить ся всіх членів прибути, бо буде вибір нового уряду і річний звіт. Проситься привести нових членів, бо се остатний місяць що принимаєся без вступного до братства і до У. Н. Союза. — С. Бучинський, пр.; В. Захарчук, секр.; К. Волощук, кас.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 39, повідомляє, що річний мітинґ відбудеся в неділю, 9. грудня зараз по Службі Божій в парохіяльній гали. На порядку нарад справозданє контрольної комісії і вибір нового уряду на рік 1924. Всі братя повинні явитися і виплатити свій довг бо інакше поступиться з ними після статута. Будесь принимати нових членів без вступного до братства і до У. Н. Союза. Добра нагода стати членом У. Н. Союза і братства. — М. Клюсик, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Укр. тов. Згода, від. 294 повідомляє всіх Українців замешкалих в Ровей і околици, що вже є ново зорганізований відділ У. Н. Союза. Мітинґи відбуваються що друга неділя по першім пополудни в гали Адама Данилика під ч. 2 Мейн улиця, ріг Орвінк ул. Запрашаєтся всіх Українців, котрі ще не стоять в організації У. Н. Союза, щоби прийшли сеї неділі, 9. грудня о 4. годині пополудни на мітинґ. Користайте з нагоди і запишіться до нашого товариства і до У. Н. Союза, бо ще сей місяць приймаєсь без вступного. Повідомляється членів, щоби всі явилися на сей мітинґ, бо буде вибиратись новий уряд. — Н. Моссора, предс.; А. Нагребецький, секр. і організатор.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45 повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 9. грудня, точно о годині 2. пополудни в льокали тов. Горожан, 847 Норт Френклин ул. Обовязком кождого члена прибути на річні збори почути звіт контролі та вирівнати місячні вкладки. Неприбувший член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — С. Штогрин, предс.; М. Качмарчик, кас.; М. Рибак, секр.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Дня 15-ого падолиста поховано у Винниках коло Львова **д-ра Івана Липу, родом з України.**

О 3-тій годині пополудни, на яку заповіджено похорон, почали зїздитись зі Львова для віддання останньої пошани небіщикови члени львівської наддніпрянської еміґраційної кольонії, представники львівських, українських національних і культурно-просвітних інституцій і богато осіб, які особисто знали покійного. На них вже чекало коло дому небіжчика винницьке українське громадянство. Після короткої литії в домі д-ра Липи, труну винесли на руках представники еміґрації на улицю і жалібний похід під співи винницького хору вирушив до церкви. В церкві відправлено заупокійну Службу, підчас якої винницький декан сказав над труною прощальне слово, вказав присутним на заслуги покійного. Наприкінці Служби, підчас співу „Вічная память", коло труни небіжчика, появився син його, поет Юрій Липа, який щойно приїхав з Познання. По виносі тіла виголосив др. Я. Олесницький під церквою коротку промову в імени Української Трудової Партії. На цвинтарі над відкритою труною д-ра Івана Липи виголосили промови др. Щуровський від винницького Т-ва „Просвіта", др. Музика від українського Т-ва Лікарів, проф. С. Шах від Просвіти і поет Микола Вороний, яко близкий друг небіжчика. Промова М. Вороного була повна сердечної теплоти і суто-поетичного натхнення. Після проспівання „Вічної Памяти" труну вже о нічних пожорках спущено в яму. Могилу після окончання вкрито вінками і живими квітами. Священики і прочі відходять, але публика ще довго стоїть над могилою. Поховано д-ра Ів. Липу коло памятника українських Героїв, поляглих у Винниках підчас українсько-польської війни. Серед численних громадських і політичних українських діячів на похоронах був присутний президент українського соймового клюбу посол Підгірський.

Іван Борис, купець в Перемишлі, член Міщанського Братства і многих українських, народніх Товариств, помер нагло після переведеної операції в клініці загального шпиталю у Львові, дня 12-го м. м.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Для Народних Домів, читалень як також і приватних хат.

ВЕЛИКИЙ КОЛЬОРОВИЙ ОБРАЗ 28x22 ЦАЛІВ

БОГУН ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ 1651 Р.

репродукція славного маляра Івасюка

ЦІНА $2.00.

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Під покровительством Впр. о. Канонікa И. Чаплинського відбудеться

БЕНЕФІТОВИЙ КОНЦЕРТ

МИХАЙЛА ЗАЗУЛЯКА, українського баритона

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-ГО ГРУДНЯ 1923

в УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ, 752 State St., PERTH AMBOY, N. J.

При ласкавій співучасти панни **Віри Стеткевич,** піяністки і **Осипа Б. Стеткевича,** нашого молоденького скрипака.

Початок концерту о годині 7-мій вечером.

Ціни місць: 4 перші ряди по 50 центів а всі позісталі місця по 25 ц. Діти (школярі) в товаристві родичів або опікунів 10 ц. Дорогих Родимців проситься о численну участь.

ХРУСТАЛЬНИЙ ПАМЯТНИК ШЕКСПІРА.

Різбар Маріо Петруччі виготови модель памятника Шекспірові, призначеного для льондонського Гайд Парку. Ідеальна жіноча постать приглядається мертвій голові, яка спочиває на постументі; довкола постументу видніє написи зроблені з одного матеріялу що й мрії. Петруччі зробив у фабриці скла в Мурано вдатні спроби відлити цілий памятник зі скла. Невдовзі буде скінчений той перший хрустальний памятник, завбільшки вчетверо природної величини.

ЗДОРОВЛЄ — НАЙБІЛЬШИЙ СКАРБ

Хиропрактика не знає медицини ні ножа.

Хорі на всякі, навіть на занедбані або застарілі слабости, як недуги жолудка, серця, легких, печінки, нирок; хорі на ревматизм, на заворот голови, ослаблення зору, слуху, мови, нюху; хорі на ріжного рода полові недуги, а також на мужеську неміч та на всякі жіночі слабости і долеглпвости — **не тратьте надію.** У всіх — навіть найтяжших недугах можете відзискати здоровлє при застосованию способів і метод які подає **Хиропрактика.**

Природа найславнійший лікар! Николи нас в зле не заведе.

За помочию Хиропрактичної методи ми є всилі Вам доказати про Ваші недуги і причин Ваших недуг без вашого оповідання. Nerve tracing і palpotation викаже точно. На всякі питання також відповідаємо листовно. Переконайтеся, не коштує ані цента.

DRS. MILLER AND STARRS

CHIROPRACTORS

Palmer Graduates

49 E. 7th ST., NEW YORK CITY

Години: від 9. до 1, 2 до 5; в неділі і свята від 10. до 1. вечером 6. до 8. 84-89

НОВІСТЬ! DETROIT і HAMTRAMCK, МІСН. НОВІСТЬ!

Спів. Драм. тов. Івана Котляревського відограє

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9. ГРУДНЯ 1923

в гали Української Хати, під ч. 2240 Grayling Street

ЯСНІ ЗОРІ

драма в 5. діях Б. Грінченка.

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Початок о годині 7.30 вечером.

Проситься всіх як місцевих так і позамісцевих Українців о, як найчисленнійшу участь.

84-85 КОМІТЕТ.

PASSAIC, N. J.

Старанням Українського Жіночого Запомогового Товариства з Нюарку відограється в Пасейку комедію в 4. діях, М. Старицького

МОДНИЙ ЖЕНИХ

В СУБОТУ, ДНЯ 8. ГРУДНЯ 1923

в гали Української Школи, 212 President St., Passaic, N. J.

Початок о годині 7.30 вечером.

В сій штуці жінки грають ролі мужеські.

Проситься Пасайських громадян до як найчисленнійшої участи. 84-85

Дохід призначений на підмогу старому краєви. У. Ж. З. Т.

French Line

Compagnie Générale Transatlantique

ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ

Suffern .... Dec. 11
Paris .... Dec. 12
Chicago .... Dec. 26
La Savoie .... Dec. 29
Rochambeau .... Jan. 9

По всі дальші інформації голосіться до місцевого агента Французької Лінії або офісу компанії

19 STATE ST., NEW YORK CITY

ЮВИЛЕЙ ІТАЛІЙСЬКИХ ФАШИСТІВ

Телеграфічна агенція „Стефані" доносить: Річницю вмаршу фашистів до Риму обходив Рим дуже святочно. З цілого краю зїхалися делегати і непроглядні маси народу заливали гарно прибрані вулиці і площі міста. На Народній площі сформувався величезний похід, на чолі котрого йшли карабінери, члени національної директорії фашистівської партії, міністри і команданти частин, що перед роком вмашерували до Риму. За ними ступав почетний відділ ушкоджених на війні офіцирів, делегації всіх леґіонів Італії, та всіх фашистівських організацій краю. Похід замикали непроглядні товпи народу.

Відділ зложений з 300 літаків супроводив цей великанський похід цілу дорогу. На площі Піяцца Кольонна повівав римський фашистівський прапор. Тут зупинився похід і президент міністрів Муссоліні перебрав його провід. Похід удався на гріб незнаного вояка, якому віддано почесний стріл, а публика обсипала гріб дощем цвітів. Після того похід завернув до королівської палати, де чекали вже король та його наслідник і всі члени королівської сімї. Похід перед королівською палатою тревав 5 годин.

З бальконa ратуша промовляв Муссоліні. Він заявив, що ведена фашистами боротьба не звернена ані проти армії ані проти монархії, ані проти публичного порядку, ані проти працюючого народу, лише виключно проти духа нищення, проти здеґенерования демократії і проти загального розвалу, який споганює святе слово: свободи. Фашистівська революція — це революція в своїм роді. Вона не настановляла надзвичайних судів і нікого не розстрілювала. Взагалі не треба було робити революції по старим взірцям. Ми зробили — сказав президент міністрів — зовсім оригінальну фашистівську латинську революцію. Довіре народа було безмежне. Сила наших леґіонів невичерпана. Голова правительства спокійно ходить поміж маси італійського народу. Фашистівське правительство спирається не лише на довірю одної партії. Фашисти обсадили Рим, щоби Італію очистити і піднести. І так довго будуть держати Рим, доки цілковито не осягнуть своєї мети до якої йдуть.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ ГОСПОДИНІ

до заряду дому, самотньої Українки. Мені 40 літ. Інтересовані прошу писати до: 84-85

JOSEPH GUROSKIJ,

Box 59, Jermyn, Pa.

АННА СИДОРЯК пошукує свого вуйка з села Морозовичі, пов. Новий Самбір, Гал. Має перебувати в Акрон, Огайо. Хтоб о нім знав або вуйко сам, нехай зголоситься на мою нову адресу: **Miss Anna S. Cohen, 210 W. 96th St., New York, N. Y.** 84,85,90,91

ЗА 4.500 ДОЛЯРІВ

можна купити в старім краю 10 моргів прегарної сіножати, силу водну, 40 коний сили, 1.000 м. куб. ломаного каменя, 240 м. куб. дерева дубового і соснового (кругл, кантове, бруси і дошки), 30 вікон, 7 дверий, 2 великих дверий, всьо окуття до того і ошкленя, 3 вагони гашеного вапна, 1000 шт. дахівок. Пісок в місци з ріки. Місцевість віддалена 2 кільометри від зелізничої стації а около 300 метрів від зелізничого тору. Півтора години їзди зелізницею зі Львова а 1 годину зі Стрия. Місцевість надаєся на фабрику паперу, млин або якийсь другий, найрадше хемічний завод. Близші відомости: **Др. Е. Демидчук, 832 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.** 83-84

АВТОМОБІЛІ

ПЕРША РІЧНА ВИПРОДАЖ.

Спеціяльні оферти.

Нова 1923 р. 6—44 Oakland Sport Roadster кара. Гарантована. Ціна яка наложена на сю кару, се правдива дешевість. 83-85

Ціни за подані низше уживані вже авта богато зменшені. Авта сі знаходяться в дуже добрім механічнім стані, їх вартість рівнаєся доляр за доляр. Продаються на так званий Safety Plan, що гарантує Вашу обезпеку.

Ви можете купити котребудь авто з малим завдатком, а відтак сплачуючи по трохи місячно.

1923 Oakland Sedan	$995.00
1922 Oakland Touring	525.00
1921 Oakland Touring	395.00
1919 Oakland Touring	175.00
1918 Dodge Touring	175.00
1922 Ford Touring	195.00
1919 Maxwell Touring	150.00
1922 Chevrolet Touring	225.00
1921 Buick Touring	525.00

ELLIOT-HALL COMPANY,

849 Bergen Ave., Jersey City, N. J.

Tel. Mulberry 5540

ЙОСИФ ГАРТ І ЮРІЙ ЯЦЕЙКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

на Нюарк і околицю.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І, В НОЧИ.

Офіс: 223 E. FERRY STREET, NEWARK, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

Українськи народні строї і всякого рода инші костюми випожичаю по дуже низьких цінах. По близші інформації пишіть на адресу:

MRS. K. STETZ,

216 Washington St., Jersey City, N. J.

Telephone: Montgomery 2213.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колення і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіться до генерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь.

MIKE FEDIW,

6 DOCK STREET,

HASTINGS ON HUDSON, N. Y.

Андрій Чайковський.

Гулка і Смулка.

Гумореска.

(4)

Комісар подав Смулці руку і він вийшов з великим тріумфом з будинку поліційного. Тимчасом агент став оправдуватсия перед комісарем а жида став лаяти. Як Смулка обернувся, то як раз побачив, як агент штовхнув жида в потилицю.

Вони з жидом вийшли на улицю. Він поправляв собі пейси непачи по купели. Очевидно боявся, щоби Смулка його не позивав не позивав до Суду, бо став його на ворі перепрошувати, — ну, а що при сім досталося Гулці, то хай він сам здорово видихає.

Ця пригода так розвеселила Смулку, що і не думав через Гулку зі Львова забиратись.

Все вже у тім одномонітнім життю студента права були такі випадки "розвлеченієм" — забавою. Він-же знав, що йому нічого статися не може, бо кожнього разу діло вияснится...

Довгенько так жив Смулка без пригоди. Аж раз, це було вже в марті, і а тоді він зачав вчитися до іспиту. Устав рано, надяг стару кожушину, бо в домівці було нетоплено і холодно і став твердити римські панудекта. Як раз зачав виучувати кодекс Юстініяна царя, як до його дверей сильно застукали.

— А хто це? питає.

— В імени права прошу зараз відчинити — говорив голоса за дверми...

Він думав що се прийшов товариш, що з ним інколи вчився...

— В імени якого права? питає римського, церковного чи германського?

— Не мудруй моспаненьку а відчиняй, крикнув якийсь грубий голос — то не з Грицьом справа, моспаненьку, тут поліція говорить, ц. к. поліція, не абищо...

— Прошу в імени права відчинити зараз, каже якийсь урядовий голос, а то я прикажу відчинити двері силою.

"Певно опять Гулка" подумав Смулка — "є нова дістракція".

Відчинив двері, і сюди всунувся той самий агент, йому вже знакомий, а за ним якийсь толстчек у футрі, в якім пізнав свого хазяйна із замаренішнівської думці.

Смулка виступив їм на стрічу, вклонився і каже:

— Панове певно шукаєте за паном Гулкою. На жаль не можу вам служити, бо він до мене ніколи не заходить, і я його ще з роду не бачив.

Агент пізнав його зараз, бо вже раз дістав по носі за його в афері з Шульбаумам.

Пане Арконський — каже агент до товстяка — ми грубо помилилися, я цего пана знаю, то не Гулка, і я його арештувати не буду... Дуже вас, пане перепрошую, вибачте...

— Нічого не сталось, каже Смулка, а що пане агенте, чи Шульбаум піймав Гулку?

Та він йому нічого не відповів, миле мерщій пропав за дверима забираючи з собою поліційну асисту.

Акорський остав сам зі Смулкою. Він був такий збентежений, що аж жаль його стало. Смулка підсунув йому одинокий в домівці столець, а сам сів на постолі:

— Прошу сідайте пане Акорський, спочиньте, бо з Замарстинова не близька дорога!... Футра не роздягайте, бо у мене бачите холодно, навіть шапку задягніть безцеремоно, бачите як у мене по студенськи...

Він сів не супротивляючись...

— Маєте все ще клопіт з тим драбугою. Як мається ваша шановна сімя?

Пан Акорський вирбаранив на його очи, не знаючи, чи він собі туткує з його, чи прокидаєся, щоби не показатися тим, за ким він шукає.

Смулка підсунув йому тринайцятку і папірці:

Прошу закурити, вибачте, що у мене такий подлий тютюн, та бачите, а я не маю богатої панни, щоб у її батька кишені підсмокутувати на счот посалу, як це пан Гулка зробив... Чи на богато вас драпнув?

Аж це слово привело гостя до памяти:

— Злодій, драбуга, лінтай, шахрай, обманець, говорив Акорський ломлючи руки на три тисячкі гульденів мене обскубав, та ще мені дочку опозорив, — тепер сусіди з мене сміються...

— А якже панна Корнельця?

— З разу хотіла сердешна руки на себе наложити, так собі до серця усе взяла. Змарніла і висохла як скіпка, тай усе ходить мов сновида, ні спання ні роботи у неї не має... Ех, якби я цього драбугу піймав в свої руки! я би його так справив, щоби руський місяць лизався... І я його ще дістану в мої лапки, а щоби він під землю сховався... так мені Боже допоможи! а коли не я його піймаю, так Войтек його справить, і він вже глядає за ним, а як Гулка Войткови в руки дістанеся, то йому ребер намне добре...

Перед очима Смулки станула дуже приманлива перспектива: Колиб так, чого доброго, Войтек здибав його і вважав за Гулку, то заки би діло вияснилося, так би його прохолодив, що аж би горячо зробилося з Войтком діло то не з Шульбаумом, і тут жаден комісар йому би не поміг... Проти цьому требаби конечно якось забезпечитись, бо то вже не жарти...

— Ви батьки заміжних дочок дуже не осторожно робите, що так першому ліпшому пройдисвітови, не знаючи ні його самого, ні його роду повіряєте свої діти і свою мошенку. Ви заможний чоловік — сказатиб дук, горожанин від усіх шановний, ваш дім честний, до того ще свій власний, ваша дочка, себто панна Корнельця, дівчина на свойому місці, господарна, — ще би не була доброю хазяйкою під рукою такої славної госгодині, як ваша честна жінка посяг є, і о жениха не трудно, і ви рішилися видати свою дитину за якогось там козолупа? Пане Акорський, я дуже дивуюся вам! Я будучи майстром різницьким гидивбися таким чоловіком, що здохлих свиний і инчу падлину лущить... Знаєтет, який з цього може вийти кінець? Ваша добра слава може пропасти, вас можуть підозрдвати люди, ро мовляв, Акорський має зятя коновала, і чорт його знає, що він мішає до своїх ковбас... Так пане Акорський. Ви знаєте, що можуть зробити погані людські язики. Як знайдете того поганця Гулку, то зробіть з ним лад, як вважаєте, але не жалуйте за ним, бо з цього добра би не було. А ті три тисячі, що вас злупив, т овважайте, що ви їх згубили...

Смулка був дуже вимовний, а його слова робили велике вранжіння на Акорського. Він слухав уважно, а коли цей говорив, що його добра слава може на сім потерпіти, що його можуть підозрівати, то сердега аж підскочив. На його добрій славі, на славі його ковбас йому більше залежало, чим на цих трьох тисячах, які у нього вимантви Гулка.

Смулка його переконав. Акорський зараз освоївся з тою думкою, його лице ясніло від задоволення, і усміхалося наче повний місяць, коли йому вітер хмарку з перед носа здуне.

— Пане — каже йому, наставляючи руки — з відкілля ви мене і мої домашні діла, мою сімю так докладно знаєте начеб ви були давним моїм приятелем? таж ми сьогодні перший раз бачимося. По вашім говоренню, якби мене ревізор не упевнив, що ви не Гулка, аби присяг, що ви, а цей злодій, то одна особа...

— Я вас ще раз упевняю і готовий на евангелиє побожитись, що я не Пулка, і я не менче вас бажаю собі стрінутися з цим гільтаєм, бо через нього я вже мав ріжні не милі пригоди, а раз навіть вже на поліцію привели за якийсь підроблений вексель, а за це кримінал ... Моє нещасте, що я маю бути на його дуже похожий...

— Мов двіканні води...

(Далі буде).

ДОЛЯРИ до ГАЛИЧИНИ

ТЕЛЕГРАФІЧНО І ПОЧТОЮ

пересилаємо до самого села або міста. Ваша родина отримає ДОЛЯРИ на самій вашій почті.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

Наші офіса в краю поможуть вашій родині приїхати скоро.

Продаємо шифкарти до краю, полагоджуємо всі старокраєві справи, продаємо доми і фарми. По близші інформації адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.

520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)

ЗА УПРАВУ БЮРА. — АНТІН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ, през.

ВИЙШЛА З ДРУКУ

НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

„З ОБІЙМІВ В ОБІЙМИ"

Сценки з червоних днів 1920 року в галицькому селі.

В сій штуці виступає 22 особи.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати до:

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОДИВЛЯЮЧИЙ 8-ДЕННИЙ ЗИГАРОК

Колиб Ви заплатили нам $25 за зигарок, не дістанете ліпший як сей. Се є 8-денний зигарок, який накручуєсь лишень раз на 8 день. Має гарні нікльові окладинки з осередком 7 каменів, тримає точно час і ґарантований на 20 літ. Варта найменше $15.00, наша ціна на короткий час лишень $7.65 До сего зигарка додаємо гарний ніклевий ланцушок, нотес з календарем в шкіряній оправі і сильний пуляре́с на гроші. Пришліть лишень 25 цнт. на оплату а $7.65 заплатите при відборі зигарка і решту кавалків. Вдоволення гарантуємо або звернемо гроші.

Адресуйте: 78-

PRACTICAL SALES COMPANY,

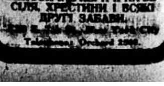
Dept. 80

1219 N. IRVING AVENUE

CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

Telephone: Orchard 2000.